

ARRETE DU GOUVERNEMENT DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE ENTAMANT LA PROCEDURE DE CLASSEMENT COMME MONUMENT DE LA TOTALITE DE L'ANCIEN HOTEL D'ITTRE, SIS RUE DU POINCON 21 ET RUE PHILIPPE DE CHAMPAGNE 54-56 A 1000 BRUXELLES

BESLUIT VAN DE BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING HOUDENDE INSTELLING VAN DE PROCEDURE TOT BESCHERMING ALS MONUMENT VAN DE TOTALITEIT VAN HET VOORMALIG HOTEL D'ITTRE GELEGEN PRIEMSTRAAT 21 EN PHILIPPE DE CHAMPAGNESTRAAT 54-56 TE 1000 BRUSSEL

Le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

De Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

Vu l'ordonnance du 4 mars 1993 relative à la conservation du patrimoine immobilier, notamment l'article 18 ;

Gelet op de ordonnantie van 4 maart 1993 inzake het behoud van het onroerend erfgoed, inzonderheid artikel 18 ;

Sur la proposition du Ministre-Président chargé des Pouvoirs locaux, de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et Sites, de la Rénovation urbaine et de la Recherche scientifique,

Op de voordracht van de Minister-Voorzitter belast met Plaatselijke Besturen, Ruimte Ordening, Monumenten en Landschappen, Stadsvernieuwing en Wetenschappelijk Onderzoek,

ARRETE

BESLUIT

Art. 1. - Est entamée la procédure de classement comme monument de l'ancien hôtel d'ittre, sis rue du Poinçon 21 et rue Philippe de Champagne 54-56 à 1000 Bruxelles, connu au cadastre de Bruxelles, 9e division, section K, 1re feuille, parcelle n° 119m, en raison de son intérêt historique et artistique, précisé dans l'annexe I du présent arrêté.

Art. 1. - Wordt ingesteld de procedure tot bescherming als monument van het voormalig hotel d'ittre, gelegen Priemstraat 21 en Philippe de Champagnestraat 54-56 te 1000 Brussel, bekend ten kadaster te Brussel, 9de afdeling, sectie K, 1ste blad, perceelnr. 119m, wegens haar historische en artistieke waarde zoals nader bepaald in bijlage I van dit besluit.

Art. 2 - La zone de protection relative à l'ensemble décrit dans l'article 1er comprend l'ensemble des parcelles et des voiries reprises dans le périmètre délimité sur le plan figurant à l'annexe II du présent arrêté.

Art. 2 - De vrijwaringszone met betrekking tot het in artikel 1 vermelde geheel omvat het geheel van de percelen en de wegen, evenals gedeelten van de percelen en de wegen opgenomen in de omtrek zoals afgebakend op het plan van bijlage II van dit besluit.

Art. 3. - Le ministre qui a les monuments et sites dans ses attributions est chargé de l'exécution du présent arrêté.

Art. 3. - De minister bevoegd voor de monumenten en landschappen, is belast met de uitvoering van dit besluit.

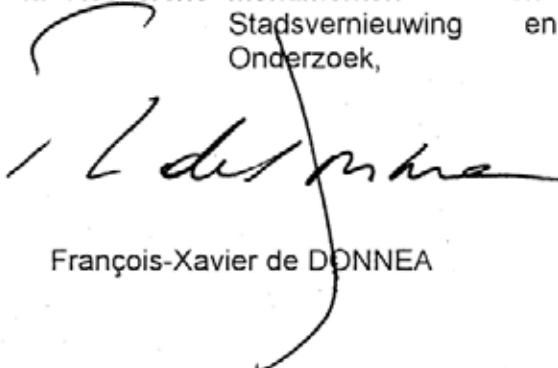
Bruxelles, le 25 -10- 2001

Brussel, 25 -10- 2001

Par le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, Door de Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale chargé des Pouvoirs locaux, de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et Sites, de la Rénovation urbaine et de la Recherche scientifique,

Door de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, De Minister-Voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering belast met Plaatselijke Besturen, Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen, Stadsvernieuwing en Wetenschappelijk Onderzoek,

François-Xavier de DONNEA

Le Secrétaire d'Etat à la Région de Bruxelles-Capitale, chargé de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et Sites et du Transport rémunéré des Personnes, De Staatssecretaris bij het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, belast met Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen en Bezoldigd Vervoer van Personen,

Willem DRAPS

Copie certifiée conforme
23 -11- 2001
Voor eensluidend afschrift

ANNEXE I A L'ARRETE DU GOUVERNEMENT DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE ENTAMANT LA PROCEDURE DE CLASSEMENT COMME MONUMENT DE LA TOTALITE DE L'ANCIEN HOTEL D'ITTRE, SIS RUE DU POINCON 21 ET RUE PHILIPPE DE CHAMPAGNE 54-56 A 1000 BRUXELLES

Réf. cadastrale : 9e division, section K, 1re feuille, parcelle n° 119m

Description sommaire

A l'angle de la rue du Poinçon et de la rue Philippe de Champagne, cet hôtel comprend actuellement deux ailes anciennes en L sous bâtière prolongées rue Ph. De Champagne par un corps de bâtiment dont les intérieurs ont été profondément modifiés mais dont la façade à rue a globalement conservé son aspect d'origine.

La façade principale rue du Poinçon présente une élévation cimentée de trois niveaux et de cinq travées sous une simple corniche. Les fenêtres à petits-bois, rectangulaires et de hauteur dégressive, ont un encadrement plat et sont surmontées d'un entablement au rez-de-chaussée et au premier étage. L'entrée se fait par une imposante porte cochère ancienne en bois, à panneaux en pointe de diamant, dont l'encadrement monumental en pierre bleue - pilastres à bossages, couronnement à volutes rentrantes et guirlandes de fruits cantonnant un oculus ovale protégé par une grille rayonnante - date vraisemblablement de la fin du XVIIe siècle.

La façade latérale (rue Ph. de Champagne), marquée par des ancrés en I, en X et en Y, comprend une tour d'escalier hors œuvre.

Les façades donnant sur la cour intérieure sont rythmées par d'étroits pilastres et présentent des élévations semblables à celles de la façade principale. Les châssis sont également à petits-bois.

Intérieur

La porte cochère donne sur un vestibule, autrefois décoré de colonnes à feuilles d'acanthé et d'un plafond à caissons. De ce vestibule part la cage de l'escalier principal tournant menant aux étages, dont les murs et les plafonds présentent toujours un décor mouluré. Les différentes pièces au rez-de-chaussée et au premier étage ont conservé leurs planchers et leurs plafonds d'origine ainsi que des lambris et autres éléments de décor, dont une niche ornée entre autres de la colombe du Saint-Esprit. La charpente apparente de la toiture des deux ailes anciennes remonte au XVIIIe siècle.

L'intérêt du bien selon les critères définis à l'article 2, 1° de l'Ordonnance du 4 mars 1993 relative à la conservation du patrimoine immobilier :

Intérêt historique

Bâti à l'angle de la rue du Poinçon et de la rue de Champagne, cet hôtel de maître remonte au XVIIIe siècle. Les caves sont toutefois plus anciennes. De plan carré, organisé autour d'un pilier central octogonal, elles pourraient remonter au XVIe siècle. Ceci, ainsi que sans doute la présence d'un escalier hors œuvre rue Ph. De Champagne, attestent l'existence d'un premier bâtiment, visible sur le plan de Martin de Tailly (circa 1640) et qui

disparaît, au moins en partie, lors du bombardement de Bruxelles en 1695. L'encadrement baroque de la porte cochère s'inscrit parfaitement dans le style de la fin du XVIIe siècle. Le *Plan détaillé manuscrit de la Ville de Bruxelles* de Lefebvre d'Archambault (1774) montre clairement l'implantation du bâtiment telle qu'elle existe aujourd'hui.

Le bâtiment actuel a connu plusieurs occupants. Vers 1767, il est mentionné sous le nom d'hôtel d'Iltre et il est occupé par le comte vander Delft, bourgmestre de Bruxelles (ABV, AA 1042, f° 61 r°).

Au début du XIXe siècle, l'hôtel est transformé en bureau central de la « Poste aux lettres » ; il le restera jusqu'en 1831, année où l'on y installe la pharmacie militaire. Sur le plan Popp de 1866, le bâtiment porte la mention « Ecole Sœurs de St Vincent de Paul ». Le bâtiment gardera cette fonction scolaire jusqu'il y a peu.

Intérêt artistique

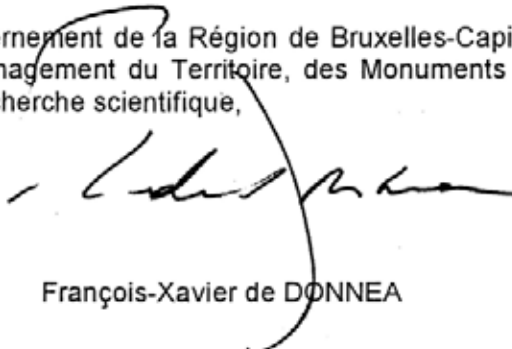
L'élévation régulière des façades à la verticalité bien marquée est un exemple remarquable de l'architecture de la première moitié du XVIIIe siècle. En dépit des transformations, l'intérieur de l'hôtel présente également de nombreux éléments caractéristiques de cette époque et en particulier les plafonds dont les moulures incorporent les poutres dessinant ainsi des compartiments rectangulaires.

La charpente, également d'origine et bien conservée, est un remarquable travail de menuiserie.

Vu pour être annexé à l'arrêté du

25 -10- 2001

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale et Ministre des Pouvoirs locaux, de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et Sites, de la Rénovation urbaine et de la Recherche scientifique,

François-Xavier de DONNEA

Le Secrétaire d'Etat à la Région de Bruxelles-Capitale, chargé de l'Aménagement du Territoire, de la Rénovation Urbaine, des Monuments et Sites et du Transport rémunéré des personnes,

Willem DRAPS

Copie certifiée conforme

23 -11- 2001

Voor eensluidend afschrift

CHANCELLERIE

Gilles CLAESBOUT
KANSELARIJ

BIJLAGE I VAN HET BESLUIT VAN DE BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING
HOUDENDE INSTELLING VAN DE PROCEDURE TOT BESCHERMING ALS MONUMENT
VAN DE TOTALITEIT VAN HET VOORMALIG HOTEL D'ITTRE, GELEGEN IN DE
PRIEMSTRAAT, 21 EN DE PHILIPPE DE CHAMPAGNESTRAAT, 54-56 TE 1000
BRUSSEL

Kadastrale ref.: 9de afdeling, sectie K, 1ste blad, perceel nr. 119m

Beknopte beschrijving

Dit herenhuis op de hoek van de Priemstraat en de Philippe de Champagnestraat omvat heden twee oude vleugels in L – vorm onder een zadeldak, die in de Philippe de Champagnestraat verlengd zijn met een hoofdgebouw, waarvan de binnenhuisinrichting grondig werd gewijzigd, doch waarvan de straatgevel globaal haar oorspronkelijk uitzicht heeft bewaard.

De hoofdgevel aan de Priemstraat is gekenmerkt door een structuur bestreken met cement met drie niveaus en met vijf traveeën onder een gewone kroonlijst. De rechthoekige en in hoogte degressieve vensters met glasroede vertonen een platte omlijsting en zijn bekroond met een kroonwerk op het gelijkvloers en op de eerste verdieping. Men gaat binnen langs een omvangrijke, antieke houten koetspoort met panelen versierd met diamantkoppen, waarvan de monumentale lijst in blauwe steen – pilasters met bossages, kroonstuk met inspringende krullen en fruitslingers, aan de hoeken versierd met een ovale oculus, beschermd door een stervormig traliwerk – vermoedelijk van het einde van de XVII de eeuw dateert.

De zijgevel (Ph. De Champagnestraat) is gekenmerkt door ankers in I, X en Y – vorm en omvat een losstaande traptoren.

De gevels met zicht op de binnenkoer vertonen smalle pilasters en met de hoofdgevel vergelijkbare structuren. De ramen zijn ook met glasroede uitgerust.

Interieur

De koetspoort leidt naar een voorportaal, vroeger versierd met kolommen met acanthusversiering en met een plafond met vakken. De hoofdtrapzaal vertrekt van dit voorportaal en leidt naar de verdiepingen, waarvan de muren en plafonds steeds hetzelfde decor met sierlijsten hebben. De verschillende plaatsen van het gelijkvloers en van de eerste verdieping hebben hun oorspronkelijke vloer en plafond behouden, alsook de lambrizing en andere corelementen, waaronder een nis, onder andere versierd met de duif van de Heilige Geest. Het zichtbaar dakgeraamte van de twee oude vleugels gaat tot de XVIIIde eeuw terug.

Het belang van het goed volgens de door artikel 2, 1° van de ordonnantie van 3 maart 1993 inzake behoud van het onroerend erfgoed bepaalde criteria :

Historisch belang

Dit herenhuis, gebouwd op de hoek van de Priemstraat en de de Champagnestraat, gaat terug tot de XVIIIde eeuw. De kelders zijn echter nog ouder. Zij zijn vierkantig, georganiseerd rondom een achthoekige centrale zuil. Zij dateren waarschijnlijk van de XVIde eeuw. Deze elementen en de aanwezigheid van een losstaande trap in de Ph. De Champagnestraat getuigen van het bestaan van een eerste gebouw, te zien op het plan van Brussel van Martin de Tailly (circa 1640), dat gedeeltelijk verdwijnt bij de beschieting van Brussel in 1695. De

barokke omlijsting van de koetspoort stemt volkomen overeen met de stijl van het einde van de XVIIde eeuw. Het *Plan détaillé de la Ville de Bruxelles* van Lefebvre d'Archambault (1774) duidt precies de ligging van het goed aan zoals het heden bestaat.

Het huidig gebouw heeft verschillende bewoners gekend. Circa 1767, wordt het Hôtel d'Iltre bewoond door graaf vander Delft, burgemeester van Brussel (SAB, AA 1042, f° 61 r°).

In het begin van de XIXde eeuw, werd het herenhuis omgebouwd tot het centraal bureau van de "Poste aux lettres"; en dit tot 1831, jaar van vestiging van de militaire apotheek. Op het plan van Popp van 1866, draagt het gebouw de melding " Ecole Sœurs de St Vincent de Paul". Deze schoolfunctie bleef tot onlangs behouden.

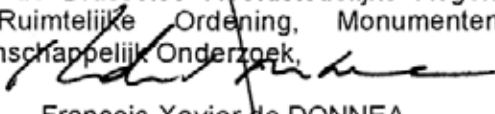
Artistiek belang

De regelmatige en duidelijk verticale opbouw der gevels is een merkwaardig voorbeeld van de architectuur van de eerste helft van de XVIIIde eeuw. Ondanks de verbouwingen getuigt de binnenhuisinrichting ook van verschillende karakteristieke elementen van deze eeuw, in het bijzonder de plafonds, waarin de balken in de sierlijsten zijn verwerkt; aldus verschijnen rechthoekige compartimenten.

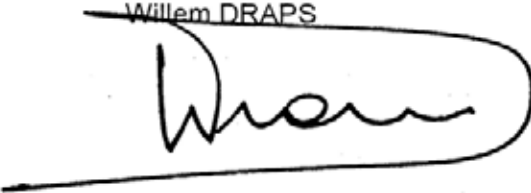
Het geraamte is eveneens oorspronkelijk en in goede staat. Het is een merkwaardig voorbeeld van schrijnwerk.

Gezien om te worden gevoegd bij het besluit van 25 -10- 2001

De Minister-Voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering en de Minister van Plaatselijke Besturen, Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen, Stadsvernieuwing en Wetenschappelijk Onderzoek,

François-Xavier de DONNEA

De Staatssecretaris bij het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, belast met Ruimtelijke Ordening, Stadsvernieuwing, Monumenten en Landschappen en Bezoldigd Vervoer van Personen,

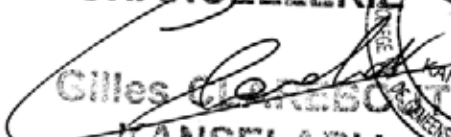

Willem DRAPS

Copie certifiée conforme

23 -11- 2001

Voor eensluidend afschrift

CHANGELLERIE

Gilles CLAREBOIS
KANCELARIJ

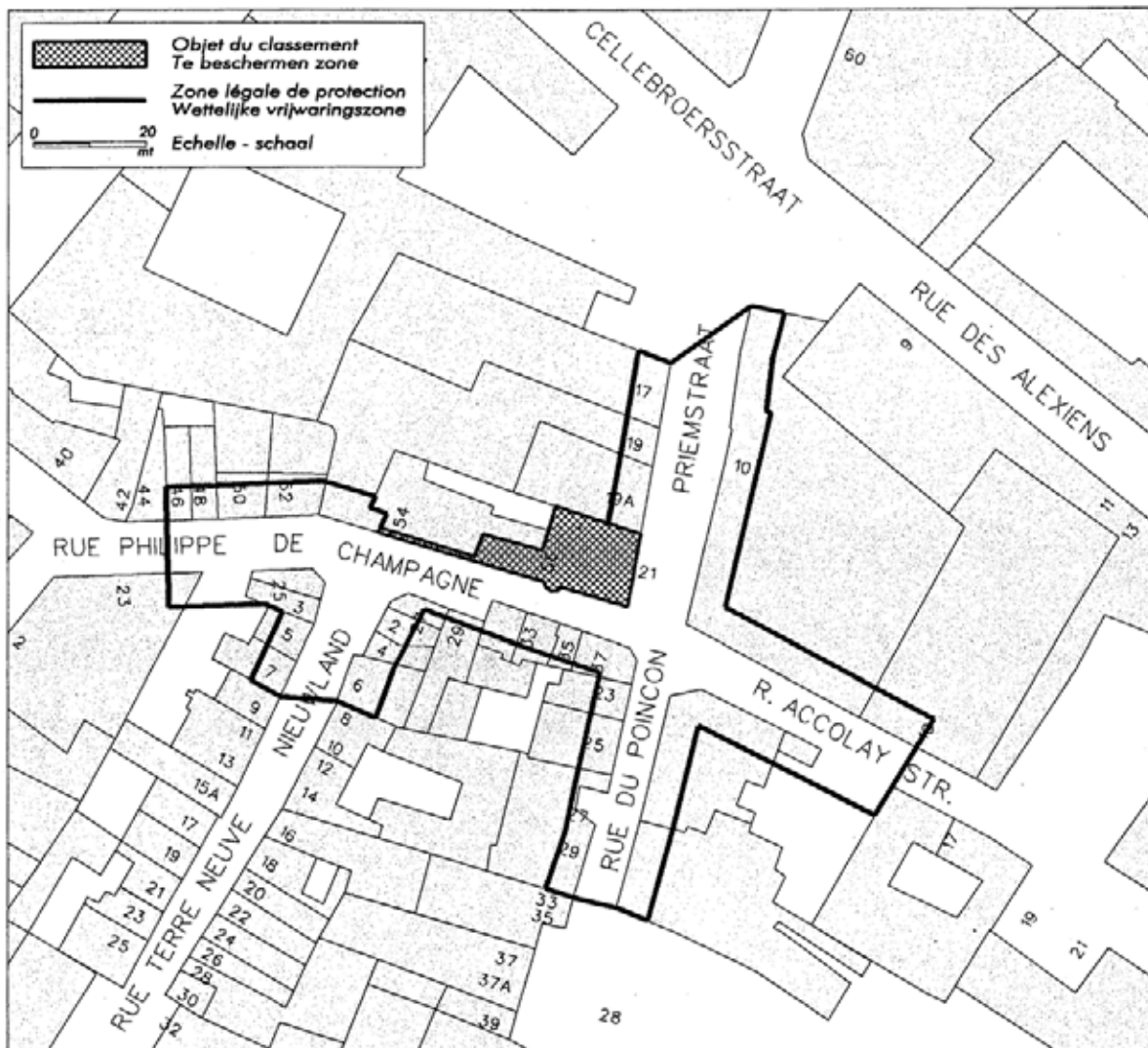

ANNEXE II A L'ARRETE DU GOUVERNEMENT
DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE
ENTAMANT LA PROCEDURE DE CLASSEMENT
COMME MONUMENT DE LA TOTALITE DE
L'ANCIEN HOTEL D'ITRE, SIS RUE DU
POINCON 21 ET RUE PHILIPPE DE
CHAMPAGNE 54-56 A 1000 BRUXELLES

BIJLAGE II VAN HET BESLUIT VAN DE
BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING
HOUDENDE INSTELLING VAN DE
PROCEDURE TOT BESCHERMING ALS
MONUMENT VAN DE TOTALITEIT VAN HET
VOORMALIG HOTEL D'ITRE GELEGEN
PRIEMSTRAAT 21 EN PHILIPPE DE
CHAMPAGNESTRAAT 54-56 TE 1000 BRUSSEL

**DELIMITATION DE LA ZONE
DE PROTECTION**

**AFBAKENING VAN DE
VRIJWARINGSZONE**

Vu pour être annexé à l'arrêté du **25-10-2001**

Gezien om te worden gevoegd bij het besluit van **25-10-2001**

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de
Bruxelles-Capitale, chargé des Pouvoirs locaux, de
l'Aménagement du Territoire, des Monuments et Sites, de
la Rénovation urbaine et de la Recherche scientifique,

De Minister-Voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke
Regering, belast met Plaatselijke Besturen, Ruimtelijke
Ordening, Monumenten en Landschappen,
Stadsvernieuwing en Wetenschappelijk Onderzoek,

François-Xavier de DONNEA
François-Xavier de DONNEA

Le Secrétaire d'Etat à la Région de Bruxelles-Capitale,
chargé de l'Aménagement du Territoire, des Monuments
et Sites et du Transport rémunéré des personnes,

De Staatssecretaris bij het Brussels Hoofdstedelijk
Gewest, belast met Ruimtelijke Ordening, Monumenten en
Landschappen en Bezoldigd Vervoer van Personen,

Copie certifiée conforme Willem DRAPS

23-11-2001

voor eensluidend afschrift

